

З 08.09.2023 в закупівлях з локалізацією участь можуть брати тільки виробники? Які вимоги встановити в ТД

У цій статті обговоримо популярне питання щодо нещодавніх змін до Порядку підтвердження ступеня локалізації виробництва. Дізнаємось, чи дійсно наразі в локалізованих закупівлях можуть брати участь тільки виробники.

08.09.2023 постановою КМУ № 950 від 22.08.2023 внесено зміни до Порядку підтвердження ступеня локалізації виробництва товарів та передбачено, зокрема, таке:

доповнити Порядок пунктом 13-1 такого змісту:

«13-1. Замовник визначає в тендерній документації на закупівлю предмета закупівлі, внесеного до переліку, вимогу щодо наявності в учасника процедури закупівлі сертифіката відповідності системи управління якістю у виробництві вимогам ДСТУ ISO 9001:2015 або ДСТУ EN ISO 9001:2018 (EN ISO 9001:2015, IDT; ISO 9001:2015, IDT), або національних стандартів, якими їх замінено, виданого акредитованим органом з оцінки відповідності. Учасник процедури закупівлі на таку вимогу замовника в тендерній документації подає у складі тендерної пропозиції копію сертифіката відповідності системи управління якістю у виробництві вимогам ДСТУ ISO 9001:2015 або ДСТУ EN ISO 9001:2018 (EN ISO 9001:2015, IDT; ISO 9001:2015, IDT), або національних стандартів, якими їх замінено, виданого акредитованим органом з оцінки відповідності.

Якщо предметом закупівлі, внесеним до переліку, є колісні транспортні засоби, замовник визначає в тендерній документації вимогу щодо наявності в учасника процедури закупівлі сертифіката відповідності транспортних засобів або обладнання чи сертифіката відповідності щодо індивідуального затвердження, в якому зазначено ідентифікаційний номер (VIN) колісного транспортного засобу з його міжнародним ідентифікаційним кодом (WMI) виробника колісного транспортного засобу в Україні та місцезнаходження виробника колісного транспортного засобу в Україні.

Учасник процедури закупівлі на таку вимогу замовника в тендерній документації подає у складі тендерної пропозиції сертифікат відповідності транспортних засобів або обладнання чи сертифікат відповідності щодо індивідуального затвердження, у якому зазначено ідентифікаційний номер (VIN) колісного транспортного засобу з його міжнародним ідентифікаційним кодом (WMI) виробника колісного транспортного засобу в Україні та місцезнаходження виробника колісного транспортного засобу в Україні».

Питання від редакції порталу «Радник у сфері публічних закупівель»:

Чи правомірно буде вимагати в тендерній документації наявність саме **в учасника процедури** вищезазначених сертифікатів? Чи не буде це дискримінаційною вимогою, оскільки таким чином коло потенційних учасників торгів обмежиться **лише виробниками товарів**?

Чи правомірним буде встановлення вимоги в тендерній документації, що вищезазначені сертифікати **повинні бути видані на ім'я виробника такого товару** та надаватися учасником у складі тендерної пропозиції?

Відповідь Тетяни Мішти (заступника директора департаменту регулювання публічних закупівель Мінекономіки)

Для того щоб коректно відповісти на це запитання, слід спершу повернутись до норм Закону України «[Про публічні закупівлі](#)» та законопроекту, яким до закупівельного закону були внесені зміни стосовно вимог щодо ступеня локалізації під час здійснення придбання замовниками. Так, ще влітку 2022 року набрали чинності положення закону, які стосуються вимог щодо підтвердження ступеня локалізації.

Пунктом 6-1 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» передбачено, що тимчасово, з 2022 року строком на 10 років, встановлюються особливості здійснення закупівель, якщо вартість предмета закупівлі дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень. Передбачено також, що замовник здійснює закупівлю товарів, визначених підпунктом 2 цього пункту, виключно якщо їх ступінь локалізації виробництва дорівнює чи перевищує визначені межі.

Повертаючись до законопроекту, можна прослідкувати та проаналізувати, яка мета закладалася законотворцями, пропонуючи зміни, якими у підсумку були внесені ці нововведення до закупівельного законодавства.

Пояснювальна записка, долучена до законопроекту, передбачає, що цей законопроект ставить на меті формування сприятливих передумов для ефективного використання механізму публічних закупівель як засобу стимулювання розвитку вітчизняної промисловості та підприємництва, збереження існуючих та створення нових робочих місць, а також залучення інвестицій.

Також ініціатори законопроекту визначають, що законопроектом пропонується тимчасово, строком на десять років, встановити особливості здійснення процедур закупівлі окремих товарів шляхом внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» для удосконалення процедури оцінювання тендерних пропозицій.

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/voienyj-stan/z-08-09-2023-v-zakupivliakh-z-lokalizatsiiei-u-uchast-mozhut-braty-tilky-vyrobnyky-iaki-vymohy-vstanovyty-v-td/>

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

Зокрема, **встановлюється перелік товарів**, щодо яких використання вимог локалізації стає обов'язковим при проведенні публічних закупівель.

The screenshot shows the website 'Радник у сфері публічних закупівель' (Radnuk in the sphere of public procurement). The navigation menu includes: НОВИНИ, СТАТТІ, ІНСТРУМЕНТИ, КОНСУЛЬТАЦІЇ, НАВЧАННЯ, ТЕНДЕРНИЙ СУПРОВІД, ВІДЕО. The main header features the logo and the text 'Радник у сфері публічних закупівель' and 'Все для закупівель на одному порталі'. There are buttons for 'Підписатися', a user profile icon, and a search icon. The main content area has a menu with categories: ЗАМОВНИКАМ, УЧАСНИКАМ, ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ, ПРАВОВА БАЗА, ЖУРНАЛИ, КНИГИ, ТЕСТИ. Under 'ПРАВОВА БАЗА', there is a sub-menu with items like 'Закон України «Про публічні закупівлі»', 'Медичні закупівлі', 'Закони', 'Постанови', 'Кодекси', 'Укази', 'Воєнний стан', 'Розпорядження', 'Класифікатори', 'Листи Мініекономіки', 'Листи інші', 'Електрична енергія', 'Макази', 'Будівництво/Закупівля робіт/Поточного ремонту', 'ДАСУ: перевірки й повноваження', 'Перелік черговості оплат Казначейством', 'Перелік товарів, щодо яких застосовується локалізація', and 'Оборонні закупівлі'. The selected item is 'Перелік товарів, щодо яких застосовується локалізація'. The page content includes a title 'Перелік товарів, щодо яких застосовується локалізація', a 'Роздрукувати' button, and a sidebar with navigation options like 'Інфографіка', 'Відеодопомога', 'Статті', 'Журнали', 'Автори', 'Зразки документів', 'Правова база', 'Презентації', and 'Оборонні закупівлі'. The main text states: 'З 14.07.2022 почав діяти пункт 6¹ розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» щодо встановлення ступеня локалізації певних товарів, якщо вартість предмета закупівлі дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень.' and '04.08.2022 набула чинності постанова Кабміну від 02.08.2022 № 861 «Про затвердження порядків підтвердження ступеня локалізації виробництва товарів та проведення моніторингу дотримання вимог щодо ступеня локалізації виробництва предметів закупівлі, внесених до переліку товарів, що є предметом закупівлі, з підтвердженням ступенем локалізації виробництва».' Below this, it says: 'Нижче редакцією portalу RADNUK.COM.UA наведено перелік товарів, щодо яких замовники повинні встановлювати ступінь локалізації.'

До участі в публічних закупівлях допускаються предмети закупівлі, визначені цим Законом, виключно у випадку, якщо ступінь локалізації їх виробництва в Україні перевищує або дорівнює відповідному ступеню локалізації їх виробництва в Україні.

Законопроектом передбачається, що ступінь локалізації виробництва предметів закупівлі в Україні визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері публічних закупівель, **у порядку** та за методикою, встановленою Кабінетом Міністрів України, та констатується, що положення проекту Закону не суперечать зобов'язанням України, що впливають із членства у міжнародних організаціях, торговельних угодах.

По-перше, захід є недискримінаційним — **вимоги та критерії локалізації розповсюджуються на відповідну продукцію незалежно від країни походження**. По-друге, захід має тимчасовий характер — вимоги щодо локалізації вводяться не для створення «теплої ванни» для національного виробника, а як інструмент збереження робочих місць в умовах розгортання світової фінансово-економічної кризи, модернізації виробництва та підвищення конкурентоспроможності завдяки активізації попиту зі сторони держави, прискоренню оборотності вкладеного капіталу, запуску серійного виробничого процесу.

Отже, ані норми чинного закупівельного Закону, ані сам порядок **не мають предметом регулювання склад суб'єктів, які можуть брати участь у тендері**, а лише вказують на необхідність придбання предмета закупівлі у певних обумовлених випадках виключно **зі встановленим ступенем локалізації**.

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з portalу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/voienyj-stan/z-08-09-2023-v-zakupivliakh-z-lokalizatsiiei-u-chast-mozhut-braty-tilky-vyrobnyky-iaki-vymohy-vstanovyty-v-td/>

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

Важливо! Учасником тендеру і постачальником товару може бути як безпосередньо виробник, так і будь-який інший суб'єкт (дилер, дистриб'ютор, ритейлер тощо), який має намір взяти участь у такому тендері, за умови наявної можливості здійснення постачання локалізованого в Україні товару замовникові.

Повертаючись до норм Закону, він встановлює, що ступінь локалізації виробництва визначається самостійно виробником товару, що є предметом закупівлі, та підтверджується Уповноваженим органом у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, за передбаченою формулою. Уповноважений орган формує та веде перелік товарів, що є предметом закупівлі, з підтвердженим ступенем локалізації виробництва, який оприлюднюється на його офіційному вебсайті.

До цього Порядку постановою Уряду № 950 було внесено зміни та встановлено, що згідно з пунктом 13-1 замовник визначає в тендерній документації на закупівлю предмета закупівлі, внесеного до переліку, вимогу щодо наявності в учасника процедури закупівлі сертифіката відповідності системи управління або у разі, якщо предмет колісні транспортні засоби — щодо наявності в учасника процедури закупівлі сертифіката відповідності транспортних засобів або обладнання чи сертифіката відповідності щодо індивідуального затвердження. Порівняльна таблиця змін — в [«Огляді змін до Порядку підтвердження ступеня локалізації виробництва товарів від 08.09.2023»](#).

Водночас згідно з Законом учасником процедури закупівлі може бути будь-яка фізична особа, фізична особа — підприємець чи юридична особа — резидент або нерезидент, у тому числі об'єднання учасників, яка подала тендерну пропозицію.

Законом також встановлено, що тендерна документація не повинна містити вимог, що обмежують конкуренцію та призводять до дискримінації учасників.

Висновок

Зазначені вимоги порядку, як підзаконного нормативно-правового акта, можуть стосуватись лише надання на вимогу замовника документів, які свідчать про їх наявність у виробника того товару, який включено в перелік, копії яких може надати будь-який потенційний учасник (дилер, дистриб'ютор, ритейлер тощо).

З огляду на це та враховуючи, що поняття учасника процедури закупівлі та умови щодо недискримінації визначено Законом, і вони з юридичної точки зору не можуть обмежуватись положеннями підзаконних нормативно-правових актів, контекстуально аналізуючи сукупні положення законодавства, можна дійти висновків, що **зазначена вимога тендерної документації може бути задоволена шляхом надання будь-яким потенційним учасником закупівлі копій документів щодо фактичного виробника**, чію локалізовану в Україні продукцію такий учасник (дилер, дистриб'ютор, ритейлер тощо) пропонує у конкретному випадку замовнику.

Усе про локалізацію знайдете у відповідному розділі [«Локалізація»](#). За потреби

користуйтеся прикладами документів від редакції порталу [RADNUK.COM.UA](#):

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/voienyj-stan/z-08-09-2023-v-zakupivliakh-z-lokalizatsiiei-u-uchast-mozhut-braty-tilky-vyrobniky-i-aki-vymohy-vstanovyty-v-td/>

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

Тендерна документація (локалізація товар) (за Особливостями зі змінами);

Все для закупівель на одному порталі

Додаток 1 до тендерної документації (кваліфікаційні критерії, вимоги) (локалізація товар);

Додаток 2 до тендерної документації (технічні вимоги до предмета закупівлі) (локалізація товар);

Додаток 3 до тендерної документації (проект Договору локалізація).